

For oss er kampen mot trakassering en kamp for frihet, for trygghet og for likestilling

Taler

Jonas Gahr Støre

Dato

29 januar 2018

Sted

Folkets hus, Oslo

Omstendigheter

Tale på ekstraordinært landsstyremøte

1 Kjære landsstyre,

Likestillingens historie i Norge og Arbeiderpartiets historie er to grener på samme tre.

5

Kampen for kvinners stemmerett.

Kampen for selvbestemt abort.

10 Likestillingsloven.

Gros kvinneregjering.

Pappaperm.

15

Full barnehagedekning.

Listen er lang.

20 En pågående kamp for frihet, for likestilling og mot maktmisbruk.

En kamp som aldri tar slutt.

Her er en rød tråd: Mange av disse kampene ble vunnet ved at mennesker som

25 kjempet for sin frihet, fant sammen.

Hver for seg var arbeidsfolk maktesløse.

De ble offer for vilkårlighet. For maktmisbruk.

30

Sammen ble de en samfunnskraft for endring - for trygt arbeid, for skolegang til alle, for likestilling, for frie, gode liv.

Det er jo kjernen i arbeiderbevegelsens historie. Før. Nå. Og fremover.

35

Nå skrives et nytt kapittel i likestillingens og frihetens store historiebok.

I vår historie.

40

Jeg snakker om MeToo.

Vi ser det igjen.

45

Enkeltmennesker står frem, samler seg og går foran. Sterke kvinner som viser vilje og viser mot.

Og så endres samfunnet fordi kvinnene som varsler ser hverandre, finner sammen, står sammen, tør enda mer sammen. Terskelen for å si fra senkes. Da hører vi fra flere. Og samfunnet endres.

50

Vi ser dem og står sammen med dem.

Det er et før og etter Metoo. Nå skal vi vise at vi står på rett side av den historien.

55

Varslersakene vi har behandlet i Arbeiderpartiet siden midten av desember har vært vonde.

For de kvinnene som har varslet, har det vært vondt lenge.

60

Det vil gjøre vondt i fortsettelsen også.

Det har gjort vondt for de det er varslet mot, blant dem Trond og hans familie.

Det har vært krevende for partiet, med sterke følelser og uro blant mange av våre folk.

Og vi som har mottatt varsler, har også blitt preget.

70

Vi har spurt oss selv: Hvorfor har vi ikke stilt flere spørsmål før?

Gode venner,

75 Det var på denne bakgrunn vi innkalte til et ekstraordinært sentralstyremøte 2. januar - og til ekstraordinært landsstyremøte i dag.

Når tidene er så krevende er det godt å komme sammen. Dele og bryne våre meninger. Finne sammen.

80

Kjersti og partikontoret behandler varslesaker i partiet. De gjør det godt og stødig.

85

Da det kom varsler mot en nestleder gikk jeg inn i behandlingen. Det måtte være slik. Sentralstyret ga meg ansvaret for å behandle og avslutte sakene. Det ansvaret har jeg tatt, med god hjelp av Kjersti.

90

Vi har løpende delt fremdriften i vårt arbeid med sentralstyret. Det er avgjørende at de er kjent med prosessen, at den var ryddig, rettferdig og etterrettelig.

I spørsmålet om tilliten til Trond som nestleder, kjenner dere min konklusjon.

95

Og dere kjenner Tronds beslutning om å trekke seg som nestleder.

Det var en riktig og nødvendig beslutning.

Vi som parti må reagere når det skjer brudd på vårt regelverk mot seksuell trakassering.

100

Våre ledere skal være forbilder for våre medlemmer, fanebærere for våre verdier.

105 Håndteringen har vært rettferdig og etterrettelig.

Jeg er trygg på at den vil tåle historiens kritiske lys.

Trond har i to møter fått komme med sin versjon til de enkelte varslersakene.

110

Han har fått over tre uker nå i januar til å komme med ytterligere informasjon skriftlig.

Og hans advokater har fått all informasjon om sakene - også den informasjonen
115 som er kommet frem etter våre møter med Trond 21. desember og 1. januar.

Det er tilstrekkelig til å si at prosessen har vært rettferdig.

Å vente enda lenger ville bare skadet partiet.

120

Det ville forlenget en vanskelig situasjon for varslerne som har ventet på
tilbakemelding fra oss på sin sak.

Og jeg er trygg på at konklusjonene ville blitt de samme - selv om vi hadde
125 ventet.

Sakene var nå godt opplyst. Ikke for å påvise lovbrudd. Det er domstolenes
oppgave om en varsler velger å politianmelde, ikke vår.

130 Vår oppgave, ledelsens oppgave er å påse at våre interne regler etterleves. Til det
var disse sakene godt opplyst, godt nok for at vi som organisasjon kan si:

Vårt regelverk om seksuell trakassering er brutt.

135 Da må vi som parti reagere.

Varslerne må få en tilbakemelding.

Den det varsles mot må få en reaksjon og en avklaring.

140

For at vi skal kunne gå videre.

Så skal jeg være ærlig å si at dette også har vært en prøve for vårt parti.

145

For samholdet.

En prøve for det sterke fellesskapet vi har.

150 For vi er på vårt beste i dette partiet når mangfoldet internt er stort og samholdet internt er sterkt.

Begge deler definerer oss og begge deler er like viktig.

155 Mangfoldet stort og samholdet sterkt.

Vi har bredden i fagbevegelsen representert i partiet - som i spennet mellom Fellesforbundet og Fagforbundet.

160 Det er vår styrke.

Vi styrer de tre største byene i Norge og 39 av de 100 minste kommunene.

Det er vår styrke.

165

Vi rommer kvinner og menn, unge og gamle, arbeidere og middelklasse.

Beste østkant og oss på beste vestkant.

170 Også det er en styrke.

Det unike ved oss er dette store mangfoldet.

Det er det som gjør oss i stand til virkelig å endre samfunnet i stort.

175

Det er det som sikrer oppslutning om endringer ingen andre partier kan bære.

Som ved solidaritetsalternativet på 1990-tallet som fikk veksten opp og ledigheten ned.

180

Som ved pensjonsreformen på 2000-tallet som skapte trygghet for pensjonene

våre for framtida.

185 Men i motgangstider, som nå, kan det være krevende å holde på samholdet i dette mangfoldige laget vårt.

Den oppgaven vi som parti står overfor vil derfor handle mye om å holde hele denne brede bevegelsen vår sterk, vital - og samlet.

190

Det ligger tungt på oss i partiledelsen: På Hadia, på Kjersti, på meg.

Min oppfordring til dere er: Bryt meninger. Vær uenige.

195 De beste løsningene kommer når våre meninger brytes mot hverandre.

Her i salen. På Utøya. På landsmøte. Rundt om i kommunepartiene.

Takhøyden for politisk uenighet skal være stor.

200

Ja, jeg vil si, takhøyden bør bli enda større i vårt parti.

Men husk at vårt fremste adelsmerke er at vi er en mangfoldig familie som holder sammen.

205

Lekkasjer tjener ingen hensikt annet enn å skape usikkerhet og splittelse.

Solospill og egne agendaer svekker oss alle.

210 Jeg håper - tror - jeg har dere med meg når jeg sier:

Dette landsstyremøte markerer at det er tid for å slutte rekkene.

At det nå er tid for å finne sammen og holde sammen.

215

Tid for igjen være på vårt beste i Arbeiderpartiet.

Det skal og må vi klare.

220 For jeg er rørt og takknemlig for hvordan dere der ute i partiorganisasjonen har

stått stødig i denne perioden.

Jeg vet det vi har gått igjennom, har vært vanskelig å se på.

225

Jeg vet det har vært tøft for flere.

Men dere har vært lojale mot håndteringen Kjersti og jeg har hatt ansvaret for.

230

Dere har ikke gått til media.

Dere har gitt tilbakemeldinger til oss direkte.

Og mange har gitt støtte. Sendt meldinger.

235

Til meg.

Men også til Trond, som skal komme tilbake til Stortinget og bli en av del
gruppa der. En av oss 49 som har så mye vi skal gjøre og der alle trengs, også han.

240

La meg få gjenta: Tapt tillit kan vinnes tilbake. Vi er kamerater også etter
nedtur.

245

Det er mitt menneskesyn. Vårt menneskesyn.

Igjen den røde tråden: Vi er på vårt beste når vi jobber sammen, når vi får frihet
gjennom sterke fellesskap.

250

Og noe av det vi skal gjøre sammen fremover er å følge opp MeToo.

I vår politikk. I vår organisasjon.

MeToo handler om at noen bruker sin maktposisjon til å begrense andres frihet.

255

Mønsteret er til å kjenne igjen: Mennesker som setter seg over andre, bruker sin
makt, sårer dem, krenker dem, trår over deres grenser. Tar fra mennesker frihet.

Vårt samfunnsoppdrag - Arbeiderpartiets oppdrag - er å kjempe imot akkurat det!

Det ligger i vårt DNA.

265

Det er mitt viktigste budskap til dere i dag.

Likestillingspartiet Arbeiderpartiet skal være kompromissløse i innsatsen mot alle former for trakassering, i partisammenhenger og i samfunnet.

270

Vi skal alltid reagere når makt misbrukes.

Vi skal alltid ta den svakestes parti.

275

Vi kommer ikke unna med å si at vi ikke visste.

Ikke husket. Ikke ble informert. Ikke ville vite.

280

For oss er kampen mot trakassering, en kamp for frihet, for trygghet og for likestilling.

Vi har allerede trukket noen konsekvenser av det vi har erfart de siste ukene.

Men vi begynner ikke med blanke ark.

285

AUF har arbeidet målrettet mot trakassering i mange år. Ja, de har vist vei, her som på andre områder.

Kuttet ut alkohol på sine arrangementer. Jobbet med holdninger.

290

Og vi i partiet har hatt retningslinjer på plass siden 2001. De aller, aller fleste vet hvor grensene går og oppfører seg som de skal.

Men det er ikke nok.

295

Partikontoret utarbeider nå debatthefter om roller, makt og seksuell oppmerksomhet som skal diskuteres bredt i partiet.

300 Alkohol på sentrale partiarrangementer bør vi betale for selv, som her ved middagen i kveld.

Den erfarne juristen og vår partifelle Pål Lønseth leder en gruppe for å se på om regler og prosedyrer bør styrkes.

305

De er godt i gang allerede og sikter mot å rapportere tilbake til landsstyret på møte 13.-14. mars.

Men vi er ikke i mål med det.

310

MeToo er del av en bredere likestillingsagenda - i hvert fall vil det være det for oss.

315

MeToo er en del av en bredere agenda som handler om hvordan vi som samfunn og parti legger til rette for at kvinner og menn kan være aktive i politikken på like vilkår.

«På like vilkår».

320

Er vi der?

Mitt svar er nei. Vi har fortsatt en jobb å gjøre.

I samfunnet. I Arbeiderpartiet.

325

Se på ordførerne våre.

I 2011 var hver femte ordfører fra Arbeiderpartiet en kvinne.

330

I 2015 var andelen økt. Da var mer enn hver tredje av våre ordførere kvinne.

Vi klarte å øke antallet så mye fra ett valg til et annet, fordi vi jobbet for det.

Satte mål. Tilbød kvinner kurs og støtte. Fulgte opp.

335

Nå er utfordringen å få mange av våre kvinnelige ordførere til å ta gjenvalg.

Også det krever at vi jobber for det.

340

For kjære landsstyre,

Politikken er fortsatt mannsdominert.

345 Det er fortsatt mer krevende å være kvinne og politiker enn mann og politiker.

Kvinnelige politikere utsettes oftere for baksnakkelser.

Utsettes oftere for ryktespredning.

350

For hersketeknikker.

Og vi vet at kvinner og menn med makt oppfattes ulikt.

355 Menn som «slår i bordet» oppfattes lett som handlekraftige.

Kvinner som «slår i bordet» oppfattes lett som styrt av følelsene sine.

Slikt synes ofte ikke.

360

Det er tause forventninger som kvinner møter.

Usynlige strukturer som holder kvinner igjen.

365 Usynlige strukturer, men de finnes. De virker.

Altfor ofte må kvinner som utsettes for dette tie. For å ikke fremstå som svake.

Metoo endrer også dette.

370

Det er vår jobb å bidra til at det kan bli et før og etter, også her.

At det å si ifra, også om det som ikke synes, blir lettere.

375 En viktig del av vårt oppdrag som likestillingsparti, må være å utfordre også de barrierene som ikke synes, men som virker likevel.

380 Når vi nå vender blikket mot kommune- og fylkestingsvalget, er derfor en av våre viktigste oppgaver som parti dette:

Sørge for at mange av de dyktige kvinnene vi har i vårt parti, stiller til gjenvalg.

385 Til dem vil jeg si:

Vi kan ikke kreve at dere stiller på nytt.

Hver av dere må gjøre opp eget regnskap. Ville satse på ny.

390 Jeg skjønner, jeg ser og jeg hører at det kan være tøft. Tøffere for dere.

Men jeg ber dere: Hjelp oss å se det vi så lett overser.

395 Hjelp oss å se det dere som kvinnelige politikere opplever som barrierer - synlige og usynlige - i deres egen hverdag.

Sett ord på det for oss.

400 Still krav til oss.

Gi oss anledning til å danne en flokk. Da står vi sterkere.

For i den flokken må også vi menn være med.

405 Vi som menn må kjenne på det alvorret: At kvinnene i politikken opplever at det fortsatt er tyngre å være kvinne og politiker enn mann og politiker.

«På like vilkår».

410 Det er vårt mål.

Er vi der?

Ikke enda.

415

Vi har fortsatt en jobb å gjøre.

420 Kampen for frihet for både kvinner og menn, kampen mot maktmisbruk,
minner oss om hvem vi er.

Om hvem vi er til for.

425 Om hva vi står for i Arbeiderpartiet.

Om at frihetskampene står i vår tid.

Vi skal være de første til si ifra når makt misbrukes i vårt samfunn.

430 Og vi skal gå sammen med dem som trenger vår støtte, støtte dem, slik at de blir
mange.

For arbeiderbevegelsen er Metoo en frihetskamp - i kjernen av vårt oppdrag.

435 Like vilkår for kvinner og menn er for oss en frihetskamp - i kjernen av vårt
oppdrag.

Og det finnes flere.

440 Flere områder i Norge i dag hvor modige enkeltmennesker trenger samfunnets
støtte, vår støtte, i kampen for sin frihet og verdighet.

La meg gi dere to eksempler.

445 For et par uker siden besøkte jeg Furuset i Groruddalen for å møte jenter med
minoritetsbakgrunn.

De fortalte sterke historier om hvordan press og forventninger fra familie og
slekt frarøver dem friheten til å gifte seg med den de elsker.

450

Også det er maktmisbruk. Frihetsberøvelse.

Mange av de unge jentene har norske kjærester - gutter de har blitt forelsket i.

Men når tiden er moden er det likevel foreldrene som plukker ut ektefelle til dem.

Nå gjør modige jenter opprør mot dette presset.

460

Det Laial Ayoub, og flere av de andre jentene jeg møtte krever, er en frihet som jeg tok som selvsagt da jeg var ung.

Som mine tre gutter tar som en selvfølge i dag.

465

For meg gjorde det spesielt sterkt inntrykk hvor mye disse jentene faktisk risikerer.

Hvor mye de setter på spill for en frihet vi tar som en selvfølge.

470

Og la det være sagt: Det er ikke bare jenter som utsettes for dette presset.

Mange gutter med minoritetsbakgrunn opplever det samme.

475

Også denne frihetskampen, som disse guttene og jentene på Furuset og andre steder kjemper, går til kjernen i vårt oppdrag - frihet og trygghet for alle.

Derfor fortjener de vår støtte i sin kamp.

480

Derfor fremmer nå Arbeiderpartiet i Stortinget flere nye forslag for å bekjempe sosial kontroll.

Det skal ikke være tvil:

485

Arrangerte ekteskap som kommer i stand etter psykisk press og sterke forventninger, skal regnes som tvangsekteskap.

De skamløse, som Laial, er ikke mange, men de representerer mange.

490

Og gjennom å gå sammen - med sitt mot og sin handlekraft - ble de flere, en flokk, et fellesskap som ga hverandre styrke - så de nå gjør en forskjell.

Nettopp da skal vi være der - på deres side.

495

Stille opp med tiltak og strengere regler. Støtte dem. Stå sammen med dem.

La meg gi ett, annet eksempel fra Norge i dag på at frihet begrenses der maktforskjellene er for store.

500

Arbeidslivet.

Det var jo her vår bevegelse begynte - med å organisere arbeidsfolk til en bevegelse som ikke godtok at noen brukte makt til å begrense deres frihet.

505

Det er dessverre ikke bare historie. Det er i høyeste grad også nåtid.

I deler av arbeidslivet ser vi i dag at faste ansettelser fortrenses av innleie og løsarbeiderkontrakter.

510

Fri Fagbevegelse dokumenterte nylig ut at nesten 60 prosent av ledige stillinger innen bygg- og anleggsbransjen i fjor kom fra bemanningsbransjen.

60 prosent!

515

Innleie og vikarer har i deler av arbeidslivet gått fra et akseptabelt supplement til en ny og helt uakseptabel normal.

Flere står med mobilen i hånda.

520

Mange av dem er ikke organisert.

Flere tør ikke organisere seg.

525

Vi er i Norge i 2018 - slik vil vi ikke ha det her hos oss!

Vi foreslo i fjor i Stortinget 30 forslag for å bekjempe denne utviklingen.

Forslagene ble stemt ned.

530

Hva er den nye Regjeringens svar?

535 I regjeringserklæringen står at Regjeringen vil legge til rette for det organiserte arbeidslivet.

Samtidig står det blått på hvitt: Det uorganiserte arbeidslivet skal - sitat - «anerkjennes».

540 Men dere: de skal altså bekjempe noe de anerkjenner! Det står ikke til troende.

I tillegg skal fagforeningsfradraget kuttes enda mer.

545 I 2021 vil det være på samme nivå som i 2013.

Det betyr tydelige kutt. Det er en målrettet uthuling av det organiserte arbeidslivet i Norge.

550 Det er en politikk som springer ut av et helt annet samfunnssyn enn vårt. Negativt for folk på jobb.

Negativt for omstilling til ny teknologi.

555 Negativt for folks frihet.

Slik vil ikke vi ha det i Norge.

Dette blir en hovedsak for partiet i årene som kommer.

560 For Hadia og fraksjonen i Stortingsgruppa.

For dere ute i kommunene som kan bruke kommunal makt til å gjøre en stor forskjell.

565 Denne frihetskampen kjenner vi igjen, dere.

Nå må den kjempes på nytt.

Vi skal ta den kampen!

570

Gode venner,

2017 ble et tøft år for Arbeiderpartiet.

575

Vi tapte valget.

Vi skal, og må, komme sterkere tilbake.

580

Og vi er i gang.

I Stortinget, med dyktige stortingsrepresentanter som har jobbet jevnt og trutt.

585

Vi fremmer forslag og vi samler nye flertall i viktige saker for de 800.000 som stemte på oss: 14 ukers pappaperm.

Ny behandling for oktober-barna.

Og mer skal det bli.

590

Nye arbeidsgrupper er i gang med å utvikle ny politikk.

For trygt arbeid, Arild.

595

For en moderne distriktspolitikk, Cecilie.

For en migrasjonspolitikk, som er streng, rettferdig og human og som vi fronter med selvtillit, Masud.

600

For nå kommer snart neste valg.

Nå kan vi igjen si: Neste år er det valg!

Alt vi gjør fremover skal bygge opp til det - 2019.

605

Jeg kjenner at jeg begynner å glede meg.

Gleder meg til å snu dette, vise styrken i våre verdier, kraften i vårt parti på sitt beste.

610

For tro meg, vinne valg - det skal Arbeiderpartiet gjøre igjen!

615 For husk, de aller fleste av de velgerne som ikke stemte på oss nå, men som har stemt på oss før, de gikk ikke til andre partier.

De gikk til gjerdet.

620 De satte seg i sofaen.

De kan vinnes tilbake.

Vår oppgave å få dem ned fra gjerdet, opp fra sofaen.

625 Vi skal bli bedre til å snakke om politikken vår. Utvikle politikken vår. Vise velgerne at politikken vår fortsatt kan engasjere - og forandre Norge - tett på folk, i saker de kjenner igjen, drevet av verdier som gir dem trygghet.

630 Det er mulig, dere!

Helt til slutt vil jeg tilbake til utgangspunktet for dette ekstraordinære landsstyremøte.

635 Jeg vil slutte med å si takk.

Takk si til de som har varslet om seksuell trakassering.

Jeg vet at det har kostet for dere.

640 Jeg vet at det har krevd mot.

Jeg har sett sårbarheten dere som kvinner har følt, jeg har hørt historiene.

645 Og jeg vet at mange av dere har følt skam.

Av alt som har gjort inntrykk på meg de siste ukene, er det noe av det sterkeste.

Det dere har fortalt om skammen som kommer etter hendelsen.

Skam over at det var akkurat deg som ble utsatt for upassende seksuell oppmerksomhet eller for trakassering.

655 Og med skammen, spørsmålene etterpå: Hva er det med meg som gjorde at dette kunne skje?

Jeg tror vi menn må jobbe hardt med oss selv for å forstå dette.

660 For mange av oss er denne skamfølelsen fremmed. Ukjent.

Men det er en skam som stikker dypt, som kan vare lenge, og som kan gjøre svært vondt.

665 Det dere har fortalt meg har i hvert fall forandret meg.

Og vit at med deres mot er dere med på å forandre vårt parti til det bedre.

Forandre Norge til det bedre.

670 Jeg vil derfor få gjenta: Vi tror på dere.

Og vi skylder dere en stor takk for at dere våget å fortelle oss om hva dere har opplevd.

675 Jeg sa i min landsmøtetale at vi som parti skal ha mot til å fortsette kampen for likestilling.

Den kampen er ikke over.

680 Ikke i det norske Arbeiderpartiet.

Ikke i det norske samfunnet.

685 Det er en kamp vi skal ta.

Det er et mot vi skal vise.

Det er mitt løfte til dere.

690

Takk for oppmerksomheten.

Kilde

regjeringen.no

695

Emner

Landsstyremøte, Likestilling, Seksuell trakasering

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/for-oss-er-kampen-mot-trakassering-en-kamp-for-frihet-for-trygghet-og-for-likestilling>

700

705

710

715

720

725